
SPECIALET PÅ TVÆRS AF UNIVERSITETSFAG

SØREN S. E. BENGTSSEN, PH.D.-STUDERENDE, INSTITUT FOR DIDAKTIK, DPU,
AU OG TINE WIRENFELDT JENSEN, PH.D.-STUDERENDE, CENTER FOR
UNDERVISNINGSUDVIKLING FOR HUM & TEO, AU

INTRODUKTION

- > Det universitetspædagogiske forskningsfelt fokuserer fortrinsvist på afgrænsede områder:
 - > Eksamensformer
 - > Vejledningssamtalen
 - > Opbygning af uddannelser
 - > Organisatoriske forhold
 - > M.m.

- > Et sammenfattende perspektiv er interessant fordi:
 - > Tilsammen konstituerer ovennævnte elementer et fagligt rum, der både skal etableres og ageres i
 - > De to første elementer har et påfaldende lighedstræk: en høj grad af diskurskompleksitet

OM KOMPLEKSITETEN PÅ OMRÅDET

Om uddannelsestilbud til specialevejledere:

”Det er vigtigt, at kompleksiteten i ydelsen tages alvorligt. Mange tiltag, herunder kurser, er reduktioner i forhold til den praksis den enkelte vejleder har udviklet.”

Andersen og Jensen (2007): Specialevejledning – rammer og roller, Samfundslitteratur, s. 165.

Specialet som eksamensform

Speciale-
vejledning

Specialet
som
tekst-
produkt

Polycypapers: bekendtgørelser,
studieordninger m.m

HVORDAN UNDERSØGES SPECIALET SOM EKSAMENSFORM?

- › Specialevejledere som interviewpersoner
- › Dokumentanalyse af policypapers

- › Identifikation af diskurser i det analyserede materiale og relationen mellem disse diskurser:
 - › Hvorfor skriver man speciale? Hvilke begrundelser anvendes?
 - › Hvorfor har eksamensformen speciale den udformning, den har?

EKSAMENSFORMENS KOBLINGER TIL FAGET

- › Er begrundelser for og diskurser om specialet som eksamensform fagligt forankrede eller generelle?
 - › Internt på HUM – kan der identificeres faglige koblinger?
 - › En udvalgt uddannelse på NAT og SAM til perspektivering af, om noget er særligt humanistisk og noget er generelt

PILOT: STOR DISKURSIV RIGDOM

- > Læringsteoretiske diskurser
- > Fagdidaktiske diskurser
- > Pragmatiske diskurser
- > Narrative diskurser
- > Metaforiske diskurser
- > Identitets/forvandlingsdiskurser

DISKURSKOMPLEKSITET

- › Specialevejledningssamtalen er diskursiv kompleks:
 - Studieordninger
 - Fagdidaktiske traditioner
 - Struktur og opbygning af specialet som opgave/genre
 - Det fagligt-tekniske indhold: Paradigmatiske for forståelser/rammer
 - Vejledningstyper: Produkt, proces, ekspert, coach, mentor, tutor
 - Samtaleformer: Doceren, debat, terapi, snak, forhandling
 - Handlinger: Feed back, lytten, motivation, inspiration, rådgivning
 - Personlig vejledning: Psykosocial (kemi), eksistentiel dimension
 - ...

- › Er denne kompleksitet af *faglig* art?

UNDERSØGELSE AF *FAGLIG* DIVERSITET

- > Variation på tværs af fakulteter og på tværs af fag:
(Fagdidaktik): *Faglig* variation på tværs af *fag*
(Almen didaktik): Generel *personlig/situationel* variation i vejledning
↓
- > Er der også *faglig* variation på tværs af *personer*?
- > Og hermed *faglig* variation på tværs af *situationer*?
↓
- > Hvordan 'foregår' det faglige i den konkrete vejledningssamtale?
- > Hvordan 'ser fagligheden ud', og hvorledes udtrykkes fagligheden i den konkrete vejledningssamtale?
↓
- > Hvilken *måde* er samtalen faglig på? > **Faglig stil**

DIDAKTISKE IMPLIKATIONER I

› Overvejelser omkring konkret-faglige kvaliteter:

1. På hvilke(n) måde(r) kan man sige, at den konkrete vejledningssamtale er faglig?
Hvad dækker faglighed over i denne sammenhæng?

2. Er vores faglighed konstant og formidlingen af den varierende, eller transformeres selve fagligheden på tværs af kontekst og situation?

➤ Er en del af fagligheden momentan, hvorved den manifesteres i det konkrete øjeblik, hvor den udtrykkes?

➤ Er der kvaliteter ved faglighed, som kan bruges op? Som opstår og forsvinder igen umiddelbart efter, eller som glider over i en anden form eller faglig stil?

DIDAKTISKE IMPLIKATIONER II

- › Muligvis behov for at udvide betydningerne af begreberne om undervisningsdifferentiering og læringsstile:
- Øget fokus på, hvordan man agerer i et spontan-fagligt rum
- Øget åbenhed over for og opmærksomhed på den konkrete mellem-faglige stil i den enkelte samtale og på tværs af samtaler

OPLÆG TIL DISKUSSION

Hvilken betydning har diskurskompleksiteten for konstitutionen af det *faglige* rum i forbindelse med specialet som eksamensform og vejledningspraksis?